

مواضع دوپهلوی دولت آتی امریکا نشانه چیست؟

عبور زودرس بایدن از برجام اوباما

وطنخواه» مدیر برنامه ایران در مؤسسه غرب آسیا در واشنگتن می گوید: «امریکا در رویکرد خود در خصوص ایران تنها مانده است.»

بایدن در بخش دیگر یادداشت خود به سیاست دولت خود در صورت پیروزی در انتخابات نوامبر ۲۰۲۰ درباره ایران پرداخت. او نوشت در صورت راهیابی به کاخ سفید،سیاست‌های واشنگتن در قبال ایران را تغییر خواهد داد و در گام نخست، متعهد به تلاش برای جلوگیری از «دونالد ترامپ» دولت او در گام دوم، مسیری سیاست‌هایش در باره ایران را در صورت پیروزی در انتخابات تشریح کرد. بایدن گفت «دونالد ترامپ» با خروج از برجام مرتکب اشتباه شده و اقدامی مغایر با منافع ملی امریکا انجام داده و امریکا را منزوی تر کرده است، به طوری که در دو تلاش اخیر واشنگتن علیه ایران برای تمدید تحریم تسلیحاتی و بازگرداندن تحریم‌های بین‌المللی، نزدیک‌ترین متحدان امریکا در اروپا نیز حاضر نشدند تا آن هنگام شوند و علیه ایران موضع بگیرند.اذعان بایدن به شکست رویکرد ترامپ حاکی از این بود که حتی سیاستمداران ارشد امریکایی طی به این امر بی بره‌اند که به رغم ادعاهای مکرر مقامات دولت ترامپ به ویژه مایک پمپئو برای کارزار فشار حداکثری، منجر به نتیجه مثبتی شدن وضعیت برای جمهوری اسلامی ایران شده است. اما در عمل ایران مقابل این فشارها نیز به طور کامل مقاومت جداکنری

پاییدن پس از اینکه با کسب بیش از ۲۷۰ رأی الکترال به عنوان پیروز انتخابات ریاست جمهوری امریکا معرفی شد، تیم سیاست خارجی خود را معرفی کرد و هفته قبل هر مدد جمع انتخاب‌کنندگان، او را انتخاب کردند. او طی این مدت، در عین حال مواضع مشخص تری در قبال توافق هسته‌ای برجام و ایران اتخاذ کرد. بایدن اخیراً در مصاحبه با نیویورک تایمز گفت اگر ایران به اجراه دقیق توافق هسته‌ای بازگردد، امریکا نیز به عنوان نقطه‌ای برای شروع مذاکرات بعدی، تحریم‌های بین‌المللی علیه این کشور را نیز با شکست بزرگی مواجه کرده است. «الکس

بایدن در مصاحبه‌ای با شبکه خبری «سی ان ان» با انتقاد از سیاست دولت ترامپ در قبال ایران، سیاست‌هایش در باره ایران را در صورت پیروزی در انتخابات تشریح کرد. بایدن گفت «دونالد ترامپ» با خروج از برجام مرتکب اشتباه شده و اقدامی مغایر با منافع ملی امریکا انجام داده و امریکا را منزوی تر کرده است، به طوری که در دو تلاش اخیر واشنگتن علیه ایران برای تمدید تحریم تسلیحاتی و بازگرداندن تحریم‌های بین‌المللی، نزدیک‌ترین متحدان امریکا در اروپا نیز حاضر نشدند تا آن هنگام شوند و علیه ایران موضع بگیرند.اذعان بایدن به شکست رویکرد ترامپ حاکی از این بود که حتی سیاستمداران ارشد امریکایی طی به این امر بی بره‌اند که به رغم ادعاهای مکرر مقامات دولت ترامپ به ویژه مایک پمپئو برای کارزار فشار حداکثری، منجر به نتیجه مثبتی برای وضعیت برای جمهوری اسلامی ایران شده است. اما در عمل ایران مقابل این فشارها نیز به طور کامل مقاومت جداکنری

بایدن پس از اینکه با کسب بیش از ۲۷۰ رأی الکترال به عنوان پیروز انتخابات ریاست جمهوری امریکا معرفی شد، تیم سیاست خارجی خود را معرفی کرد و هفته قبل هر مدد جمع انتخاب‌کنندگان، او را انتخاب کردند. او طی این مدت، در عین حال مواضع مشخص تری در قبال توافق هسته‌ای برجام و ایران اتخاذ کرد. بایدن اخیراً در مصاحبه با نیویورک تایمز گفت اگر ایران به اجراه دقیق توافق هسته‌ای بازگردد، امریکا نیز به عنوان نقطه‌ای برای شروع مذاکرات بعدی، تحریم‌های بین‌المللی علیه این کشور را نیز با شکست بزرگی مواجه کرده است. «الکس اشانتباه استراتژیک

بایدن در مصاحبه‌ای با شبکه خبری «سی ان ان» با انتقاد از سیاست دولت ترامپ در قبال ایران، سیاست‌هایش در باره ایران را در صورت پیروزی در انتخابات تشریح کرد. بایدن گفت «دونالد ترامپ» با خروج از برجام مرتکب اشتباه شده و اقدامی مغایر با منافع ملی امریکا انجام داده و امریکا را منزوی تر کرده است، به طوری که در دو تلاش اخیر واشنگتن علیه ایران برای تمدید تحریم تسلیحاتی و بازگرداندن تحریم‌های بین‌المللی، نزدیک‌ترین متحدان امریکا در اروپا نیز حاضر نشدند تا آن هنگام شوند و علیه ایران موضع بگیرند.اذعان بایدن به شکست رویکرد ترامپ حاکی از این بود که حتی سیاستمداران ارشد امریکایی طی به این امر بی بره‌اند که به رغم ادعاهای مکرر مقامات دولت ترامپ به ویژه مایک پمپئو برای کارزار فشار حداکثری، منجر به نتیجه مثبتی برای وضعیت برای جمهوری اسلامی ایران شده است. اما در عمل ایران مقابل این فشارها نیز به طور کامل مقاومت جداکنری

بایدن پس از اینکه با کسب بیش از ۲۷۰ رأی الکترال به عنوان پیروز انتخابات ریاست جمهوری امریکا معرفی شد، تیم سیاست خارجی خود را معرفی کرد و هفته قبل هر مدد جمع انتخاب‌کنندگان، او را انتخاب کردند. او طی این مدت، در عین حال مواضع مشخص تری در قبال توافق هسته‌ای برجام و ایران اتخاذ کرد. بایدن اخیراً در مصاحبه با نیویورک تایمز گفت اگر ایران به اجراه دقیق توافق هسته‌ای بازگردد، امریکا نیز به عنوان نقطه‌ای برای شروع مذاکرات بعدی، تحریم‌های بین‌المللی علیه این کشور را نیز با شکست بزرگی مواجه کرده است. «الکس

درد

بایدن نه فقط از لزوم اجرای مجدد تعهدات برجامی ایران قیل از هر بازگشت امریکا به این توافق سخن گفته است،بلکه خواهان مذاکرات جدید با ایران در زمینه موضوع‌های فرا برجامی سیاست‌های منطقه‌ای ایران است.
بایدن در مصاحبه با شبکه «سی‌ان‌ان» گفته که مذاکره با ایران در خصوص برنامه هسته‌ای این کشور «بسیار دشوار» خواهد بود، اما برای این کار امریکا باید اروپا یا با خود همراه کند. بدین ترتیب بایدن درصدد است همان رویکردی

پیر المملک

سروس بین‌الملل ۸۸۴۹۸۴۴

را که اوباما رئیس‌جمهور سابق امریکا در قبال ایران اتخاذ کرد و در چارچوب آن با همراهی کامل اروپایی‌ها به اعمال تحریم‌های گسترده یکجانبه ضد ایران پرداخت را در پیش گیرد. در حالت ایده‌آل تیم بایدن ترجیح می‌دهد در مذاکرات بعدی با ایران افزون بر امضاکنندگان اصلی توافقنامه هسته‌ای یعنی ایالات متحده، روسیه، چین، بریتانیا، فرانسه، آلمان و اتحادیه اروپا، همسایگان عرب ایران به ویژه عربستان سعودی و امارات متحده عربی نیز مشارکت داشته باشند. در عین حال بایدن با توجه به ناکامی کارزار فشار حداکثری دولت ترامپ که نه تنها منجر به ایجاد محدودیت برای برنامه هسته‌ای ایران نشد، بلکه با توجه به مصوبه اخیر مجلس شورای اسلامی، به گسترش این برنامه انجامید، در صدد است با همراهی اروپا و قاصب رویکردی جمعی، تهران را برای پذیرش توافق هسته‌ای جدید و نیز اعمال محدودیت‌ها در زمینه توانمندی موشکی و سیاست‌های منطقه‌ای تحت فشار قرار دهد.

■ **جمع‌بندی**

ظرف ۴۰ سال اخیر همه رؤسای‌جمهور امریکا اعم از جمهوریخواه و دموکرات، رویکردی خصمانه و مبتنی بر اعمال فشار بر ایران به خصوص اعمال تحریم‌ها در پیش گرفته و برخی از آنها مانند دولت ریگان اواخر جنگ سیاستمداران امریکایی موجب شده است. دولت اوباما نیز به رغم اینکه در قالب گروه ۵+۱ پیگیری سیاست دولت اوباما در زمینه برجام و بازگشت به برجام هستند. «گر گوری میکس» رئیس جدید کمیته امور خارجی مجلس نمایندگان امریکا خواستار بازگشت واشنگتن به توافق هسته‌ای بر جام شده و گفته است: «ما تلاش خواهیم کرد در دولت جدید جو معاون اوباما بوده، مدعی بازگشت به برجام شده، با این حال وی تصریح کرده است در دولت او، واشنگتن همراه متحدان خود تلاش خواهد کرد محدودیت‌های برجامی را تشدید و مدت آنها را تمدید کند و هم‌زمان به دیگر موضوعات مسود نگرانی امریکا برسد دارد که شامل ادعاهای این کشور درباره مسائل حقوق بشری است. در واقع بایدن نه تنها خواهان گسترش محتوایی و زمانی محدودیت‌های برجامی در زمینه فعالیت‌های هسته‌ای ایران است، بلکه همانند اوباما قصد دارد موضوعات دیگری مانند توانمندی موشکی، سیاست‌های منطقه‌ای و نیز موضوعات حقوق بشری را نیز در قالب برجام‌های دیگر به تهران تحمیل کند. به گفته «جیک سالوان» نامزد تصدی سمت مشاور امنیت ملی کاخ سفید در دولت بایدن، بازگشت امریکا به برجام در دولت آینده و لغو تحریم‌هازمینه را برای مذاکرات بعدی با ایران در باره مسائل گسترتر «در فراهم می‌کند. در مقابل ایران بارها اعلام کرده صرفاً به توافق هسته‌ای برجام محدود است. بایدن در غیر این صورت، تسلیم خواسته‌های واشنگتن در زمینه مسائل موشکی، منطقه‌ای، حقوق بشری و امثال آن نخواهد شد.

دورنما

آیا عربستان با قطر در بحرین صلح می‌کند؟

نهاد مودت روی بدر کینه عربی

قبل شده بود و دوحه با اخراج شماری از رهبران اخوان المسلمین از خود نمش نشان داده بود اما معلوم بود این مقدار برای عربستان و متحدانش کافی نیست و این بار به قطع کامل حمایت از این گروه‌ها رضایت نمی‌دادند. قطر با وجود نرمش قبلی این بار تصمیم گرفت مقابل سعودی‌ها سسوی وزیر خار چه کویت احمد ناصر محمد الصباح در روز جمعه ۴ دسامبر مطرح شد و بعد هم محمدبن عبدالرحمن آل ثانی و فیصل بن فرحان آل سعود، وزرای خارجه قطر و عربستان از آن استقبال کردند و همان شب هم معاون وزیر خارجه کویت خالد جارالله به عربستان با پایان یافته و توافق نهایی انجام گرفته است. کویت در این سه سال نقش فعالی در رساندن دو طرف به آشتی داشت و انتظار بحرین بر گزار شود و از هم‌اکنون به آن نشست می‌رود نتیجه کار خود را در نشست ماه جاری شورای همکاری خلیج ببیند که قرار است در تهران روی آورد و از انجام تعهدات برجامی خود خودداری کرد. اکنون نیز بایدن که معاون اوباما بوده، مدعی بازگشت به برجام شده، با این حال وی تصریح کرده است در دولت او، واشنگتن همراه متحدان خود تلاش خواهد کرد محدودیت‌های برجامی را تشدید و مدت آنها را تمدید کند و هم‌زمان به دیگر موضوعات مسود نگرانی امریکا برسد دارد که شامل ادعاهای این کشور درباره مسائل حقوق بشری است. در واقع بایدن نه تنها خواهان گسترش محتوایی و زمانی محدودیت‌های برجامی در زمینه فعالیت‌های هسته‌ای ایران است، بلکه همانند اوباما قصد دارد موضوعات دیگری مانند توانمندی موشکی، سیاست‌های منطقه‌ای و نیز موضوعات حقوق بشری را نیز در قالب برجام‌های دیگر به تهران تحمیل کند. به گفته «جیک سالوان» نامزد تصدی سمت مشاور امنیت ملی کاخ سفید در دولت بایدن، بازگشت امریکا به برجام در دولت آینده و لغو تحریم‌هازمینه را برای مذاکرات بعدی با ایران در باره مسائل گسترتر «در فراهم می‌کند. در مقابل ایران بارها اعلام کرده صرفاً به توافق هسته‌ای برجام محدود است. بایدن در غیر این صورت، تسلیم خواسته‌های واشنگتن در زمینه مسائل موشکی، منطقه‌ای، حقوق بشری و امثال آن نخواهد شد.

بحران ریشه‌دار

نقطه شروع بحران فعلی به اظهارات منسوب به شیخ تمیم بن حمد بن خلیفه آل ثانی امیر قطر بازمی‌گردد که در آن بر حفظ روابط قطر با امریکا و ایران تأکید شده بود اما مقامات قطری از جمله محمد بن عبدالرحمن آل ثانو وزیر خارجه قطری نه تنها انتساب این سخنان به شیخ تمیم را رد کردند، بلکه از «توطئه» گروهی هکر و هک شدن خیر‌گزاری رسمی قطر گفتند. هر چند این حرف آنها صحت داشت و آن سخنان از سوی شیخ تمیم گفته نشده بود اما عربستان سیاست خارجی خود را بر مبنای حفظ رابطه با تمامی گروه‌های درگیر در خاورمیانه گذاشته و تأسیس دفتر سیاسی طالبان افغانستان در دوحه بر مبنای همین اصل است و روشن است که هیچ‌گاه حاضر نخواهد شد روابط خود را با حماس یا اخوان المسلمین قطع کند. بنابراین، درخواست سعودی‌ها برای برقر رابطه با این گروه‌ها اساساً درخواستی اشتباه بود که نمی‌توانست راه به جایی برسد.

■ **آینده آشتی**

وعده کوتاهی‌ها برای آشتی بین قطر و عربستان سعودی می‌تواند تکرار آشتی این کشور در نوامبر ۲۰۱۴ باشد اما آیا این آشتی هم مثل آشتی قبل شکننده خواهد بود؟ به نظر می‌رسد دو عامل باعث می‌شود تا شکنندگی این آشتی همچنان حفظ شود؛ عامل نخست شروط سبزه‌دانه سعودی‌ها و متحدانش است که کوتاهی‌ها در مورد زمان آشتی آنها برای قطع روابط قطر با گروه‌های درخواست بدون توجه به هسته اصلی سیاست خارجی قطر مطرح شده‌بود. روشن است که تمامی گروه‌های درگیر در خاورمیانه گذاشته و تأسیس دفتر سیاسی طالبان افغانستان در دوحه بر مبنای همین اصل است و روشن است که هیچ‌گاه حاضر نخواهد شد روابط خود را با حماس یا اخوان المسلمین قطع کند. بنابراین، درخواست سعودی‌ها برای برقر رابطه با این گروه‌ها اساساً درخواستی اشتباه بود که نمی‌توانست راه به جایی برسد.

بایدن پس از اینکه با کسب بیش از ۲۷۰ رأی الکترال به عنوان پیروز انتخابات ریاست جمهوری امریکا معرفی شد، تیم سیاست خارجی خود را معرفی کرد و هفته قبل هر مدد جمع انتخاب‌کنندگان، او را انتخاب کردند. او طی این مدت، در عین حال مواضع مشخص تری در قبال توافق هسته‌ای برجام و ایران اتخاذ کرد. بایدن اخیراً در مصاحبه با نیویورک تایمز گفت اگر ایران به اجراه دقیق توافق هسته‌ای بازگردد، امریکا نیز به عنوان نقطه‌ای برای شروع مذاکرات بعدی، تحریم‌های بین‌المللی علیه این کشور را نیز با شکست بزرگی مواجه کرده است. «الکس اشانتباه استراتژیک

بایدن در مصاحبه‌ای با شبکه خبری «سی ان ان» با انتقاد از سیاست دولت ترامپ در قبال ایران، سیاست‌هایش در باره ایران را در صورت پیروزی در انتخابات تشریح کرد. بایدن گفت «دونالد ترامپ» با خروج از برجام مرتکب اشتباه شده و اقدامی مغایر با منافع ملی امریکا انجام داده و امریکا را منزوی تر کرده است، به طوری که در دو تلاش اخیر واشنگتن علیه ایران برای تمدید تحریم تسلیحاتی و بازگرداندن تحریم‌های بین‌المللی، نزدیک‌ترین متحدان امریکا در اروپا نیز حاضر نشدند تا آن هنگام شوند و علیه ایران موضع بگیرند.اذعان بایدن به شکست رویکرد ترامپ حاکی از این بود که حتی سیاستمداران ارشد امریکایی طی به این امر بی بره‌اند که به رغم ادعاهای مکرر مقامات دولت ترامپ به ویژه مایک پمپئو برای کارزار فشار حداکثری، منجر به نتیجه مثبتی شدن وضعیت برای جمهوری اسلامی ایران شده است. اما در عمل ایران مقابل این فشارها نیز به طور کامل مقاومت جداکنری